

Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Wijchen

Inleiding

De gemeente Wijchen gaat bij het inkopen van werken, leveringen of diensten uit van:

1. Gemeentelijke doelstellingen: welke doelstellingen wil de Gemeente met deze Nota Inkoop- en Aanbestedingsbeleid realiseren? (zie verder paragraaf 2)
2. Uitgangspunten: welke uitgangspunten hanteert de Gemeente in haar inkoopproces? (zie verder paragraaf 3)
3. Inkoopprocedure: Op welke wijze bepaalt de Gemeente de inkoopprocedure? (zie verder paragraaf 4)

1. Definities

In dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

contractant	de in de overeenkomst genoemde wederpartij van de gemeente.
diensten	diensten als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet
gemeente	de gemeente Wijchen.
inkoop	(rechts)handelingen van de gemeente gericht op de verwerving van werken, leveringen of diensten en die een of meerdere facturen van een ondernemer met betrekking tot bedoelde werken, leveringen of diensten tot gevolg hebben.
leveringen	leveringen als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
offerte	een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek.
offerteaanvraag	een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van de gemeente voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de Aanbestedingswet en de Europese aanbestedingsrichtlijnen.
ondernemer	een 'aannemer', een 'leverancier' of een 'dienstverlener' als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet.
werken	werken als bedoeld in artikel 1.1 Aanbestedingswet

2. Gemeentelijke doelstellingen

De gemeente zal met dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen nastreven:

- a. **Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed.**

De gemeente leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt de gemeente efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven moeten daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de gemeentelijke middelen staan centraal. De gemeente houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor ondernemers tot gemeentelijke opdrachten.
- b. **Een integere, betrouwbare, zakelijke en professionele inkoper en opdrachtgever zijn.**

Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen werken, leveringen en diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de contractant en in wederzijds respect tussen de gemeente en de contractant. De gemeente spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.
- c. **Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijskwaliteit verhouding.**

Bij het inkopen van werken, leveringen en diensten kan de gemeente ook interne en andere (externe) gemeentelijke kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de in te kopen werken, leveringen en diensten speelt een belangrijke rol.
- d. **Stimuleren van lokale en regionale economie, sociaal en duurzaam inkopen**

Voor zover mogelijk in een concrete situatie en binnen wettelijke kaders kan de gemeente lokale en regionale economie stimuleren door het opvragen van één of meer offertes aan lokale en regionale ondernemers. Bij inkopen zal de gemeente, indien dat in een concrete situatie mogelijk en passend is, rekening houden met sociale en milieuaspecten.
- e. **De gemeente stelt een administratieve lastenverlichting voor zowel zichzelf als voor ondernemers voorop.**

Zowel de gemeente als ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het inkoopproces. De gemeente verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt inkoopproces uit te voeren. Concreet kan de gemeente hiertoe di-

gitaal inkopen (en aanbesteden). De gemeente maakt, waar mogelijk, gebruik van de uniforme 'eigen verklaring'.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn uitgangspunten vastgelegd in dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

De gemeente leeft de relevante wet- en regelgeving na.

Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving zullen door de gemeente restrictief worden uitgelegd en toegepast om te voorkomen dat het toepassingsbereik van deze wet- en regelgeving wordt uitgehold. De voor het Inkoop- en aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgen uit:

- **Aanbestedingswet:** dit wettelijke kader implementeert de Europese Richtlijnen. Deze wet biedt één kader voor overheidsopdrachten boven en in beperkte mate ook onder de (Europese) drempelwaarden en de rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
- **Europese wet- en regelgeving:** wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De 'Aanbestedingsrichtlijnen' vormen momenteel de belangrijkste basis. De interpretatie van deze Aanbestedingsrichtlijnen kan volgen uit Groenboeken, Interpretatieve Mededelingen etc. van de Europese Commissie.
- **Burgerlijk Wetboek:** het wettelijke kader voor overeenkomsten.
- **Gemeentewet :** het wettelijke kader voor gemeenten.

3.2 Uniforme documenten

De gemeente streeft er naar om uniforme documenten te hanteren, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien niet steeds met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. De gemeente past bij de betreffende inkoop (indien van toepassing) toe:

- Aanbestedingsreglement werken 2016 ('ARW 2016');
- Algemene Inkoopvoorwaarden voor leveringen en diensten van de gemeente Wijchen (gebaseerd op VNG model);
- Gemeentelijke Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT);
- Uniforme administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) behalve § 12 lid 2 onder b van UAV 2012. In plaats van § 12 lid 2 onder b van UAV 2012 geldt het volgende: "dat bij de opnemings van het werk als bedoeld in § 9 tweede lid, door de directie redelijkerwijs niet onderkend had kunnen worden en waarvan";
- Gids Proportionaliteit;
- Beleidsregel Wet Bibob;

Uit het bovenstaande volgt dat de gemeente afwijkt van § 12 lid 2 onder b van UAV 2012. In § 12 is de aansprakelijkheid van de aannemer na de oplevering geregeld. Deze bepaling van de UAV 2012 wijkt af van het Burgerlijk Wetboek (BW). Op grond van het BW (artikel 7:758) is de aannemer niet aansprakelijk voor een gebrek indien de gemeente (in de praktijk- de directie die door de gemeente wordt aangewezen) dat gebrek tijdens de oplevering had kunnen ontdekken. Met andere woorden: de gemeente heeft een onderzoeksplicht tijdens de oplevering.

In de UAV 2012 is de aansprakelijkheid van de aannemer na oplevering verder beperkt. De aannemer is alleen aansprakelijk voor gebreken die zowel tijdens de uitvoering van het werk als tijdens de opnemings ondanks nauwlettend toezicht niet ontdekt konden worden door de directie (die door de gemeente wordt aangewezen). De onderzoeksplicht van de gemeente heeft niet alleen betrekking op het tijdstip van de oplevering maar ook op de periode van de uitvoering van het werk.

De UAV 2012 gaat ook verder in de beperking van de aansprakelijkheid van de aannemer dan de UAV 1989. In de UAV 1989 was de aannemer ook aansprakelijk voor ernstige gebreken (het gedeeltelijk instorten van een gebouw bijvoorbeeld) ongeacht het toezicht van de gemeente. In de UAV 2012 is deze bepaling verdwenen.

De bovengenoemde bepaling van de UAV 2012 is naar mening van het college niet proportioneel en moet vervangen worden door de wettelijke bepaling over de aansprakelijkheid van de aannemer (artikel 7:758 BW). Het bepaalde in § 12 lid 2 onder b van UAV 2012 is om de volgende redenen niet proportioneel:

- De UAV 2012 verplicht de gemeente intensief (waarschijnlijk zelfs dagelijks) toezicht te houden tijdens de uitvoering van het werk zodat de gemeente eventuele gebreken van het werk kan ontdekken. Op dit moment houdt de gemeente Wijchen (directie) het toezicht tijdens de uitvoering. Dat wil de gemeente ook in de toekomst blijven doen. Uit de UAV 2012 volgt echter dat de gemeente (directie) meer intensief toezicht moet houden dan voorheen. De gemeente wordt daartoe gedwongen door de consequenties die de UAV 2012 verbindt aan de schending van de onderzoeksplicht door de gemeente. Als een gebrek dankzij nauwlettend toezicht door de gemeente (directie) ontdekt had kunnen worden, maar niet is ontdekt omdat het toezicht niet nauwlettend

genoeg was, dan is de aannemer niet aansprakelijk. Anders dan voorheen (UAV 1989) geldt dat met de komst van de UAV 2012 ook als het gebouw (gedeeltelijk) is ingestort.

Dat betekent dat de tijd- en geldinvestering van de gemeente toeneemt ten opzichte van de huidige situatie. De bovengenoemde extra investering van de gemeente wordt echter niet gecompenseerd door extra verplichtingen/ investeringen van de aannemer. De aannemer wordt juist gevrijwaard van de aansprakelijkheid.

- Gelet op het voorschrift 3.9A van de Gids Proportionaliteit moet het risico blijven bij een partij die het risico het best kan beheren of beïnvloeden. In dit geval heeft de aannemer de meeste invloed op de kwaliteit van het werk. Hij is ook de meest deskundige partij. Het is dan ook redelijk dat het risico op fouten/gebreken bij de aannemer blijft.
- In het voorschrift 3.9C van de Gids Proportionaliteit zijn de UAV 1989 en de UAV-GC 2005 genoemd als evenwichtige pakketten van voorwaarden. De UAV 2012 is echter niet genoemd hoewel die reeds op 30 januari 2012 (dus ongeveer één jaar eerder dan de definitieve versie van de Gids Proportionaliteit) is gepubliceerd in de Staatscourant. Dat kan betekenen dat de opstellers van de Gids Proportionaliteit twijfels hadden over de evenwichtigheid van de UAV 2012.
- De Ministeries van Defensie en Infrastructuur en Milieu hebben niet ingestemd met de UAV 2012 juist vanwege de bovengenoemde vergaande beperking van de aansprakelijkheid van de aannemer. Het systeemtoezicht dat de Ministeries tegenwoordig hanteren was niet toereikend om te voldoen aan de onderzoeksplicht (intensief toezicht) op grond van de UAV 2012.
- Voorstanders van de UAV 2012 geven aan dat de toepassing van § 12 lid 2 onder b van de UAV 2012 gecorrigeerd kan worden door de rechtspraak van de Raad van Arbitrage. De rechtspraak van de Raad van Arbitrage is echter casuïstisch: met andere woorden afhankelijk van een concrete zaak. Gelet op de onzekerheid die daarmee samenhangt en de hoge proceskosten (ongeveer € 70.000,- per zaak) is het niet aan te bevelen om deze bepaling van de UAV 2012 ongewijzigd te blijven hanteren.
Gelet op het bovenstaande is het college van mening dat het vervangen van § 12 lid 2 onder b van de UAV 2012 door de wettelijke norm opgenomen in artikel 7:758 van het BW proportioneel en redelijk is.

3.3 Duurzaam inkopen

De gemeente streeft er naar om duurzaam in te kopen. Naast de prijs en de kwaliteit is de duurzaamheid een belangrijk criterium bij de inkoop. Aan de andere kant houdt deze doelstelling geen verplichting voor de gemeente in om in alle gevallen ongeacht kosten en bedrijfsvoeringsomstandigheden duurzame producten, werken en diensten in te kopen.

Duurzaam inkopen komt tot uitdrukking door het volgende:

- Bij de product- en marktanalyse inventariseert de Gemeente welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden. Daarnaast inventariseert de Gemeente of voor deze Werken, Leveringen of Diensten duurzaamheidseisen zijn vastgesteld. Deze eisen zijn te vinden op de website van PIANOO.
- De gemeente overweegt of het stellen van duurzaamheidseisen in een concreet geval proportioneel en wenselijk is. Indien nodig, organiseert de gemeente een marktconsultatie om deze afweging beter te kunnen maken. De gemeente kan in de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningscriteria) en in de overeenkomst duurzaamheidseisen opnemen.
- De Gemeente kan kiezen om digitaal in te kopen (E-procurement, gebruik van e-mail etc.)
- De gemeente zal de aangeboden duurzame oplossingen monitoren. Op deze wijze kan zij een duurzame oplossing inbedden in de eigen organisatie van de gemeente en haar werkwijze.

Daarnaast worden Werken, Leveringen en/of Diensten geweerd die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen.

3.4 Social return

Indien de geraamde waarde van een opdracht voor werken of diensten gelijk is aan of meer is dan € 200.000,-, dan neemt de gemeente sociale criteria mee bij de inkoop. Het betreft hier criteria, die vooral ten doel hebben de arbeidsparticipatie van moeilijk in het werkproces te integreren personen te bevorderen of de werkloosheid te bestrijden of de beroepsopleiding op de werkplek mogelijk te maken. Het uitgangspunt is dat Contractant een investering doet in social return activiteiten. Deze investering bedraagt, in beginsel, of 5% van de overeengekomen waarde van de opdracht of 7% van de in te zetten arbeidsuren. De Gemeente kan ook voor een ander percentage kiezen of sociale criteria als gunningscriteria te hanteren. Daarnaast kan de Gemeente ondernemers, die al significant meer investeren in de participatie van de bovengenoemde personen dan gebruikelijk is en minimaal wettelijk wordt voorgeschreven, vrijstelling geven van de verplichting om te investeren.

Voor opdrachten voor werken en diensten met de geraamde waarde die lager is van het bovengenoemde bedrag en voor opdrachten voor leveringen, overweegt de gemeente of sociale criteria proportioneel

en wenselijk zijn in een concreet geval. De Gemeente kan een marktconsultatie organiseren om deze afweging beter te maken.

3.5 Lokale economie en MKB

a. De gemeente heeft oog voor de lokale en regionale economie.

De gemeente Wijchen geeft hier uitvoering aan door bij meervoudig onderhandse offerteaanvragen, indien mogelijk:

- minimaal 1 lokale of regionale ondernemer uit te nodigen wanneer bij 3 ondernemers een offerte wordt gevraagd;
- minimaal 3 lokale of regionale ondernemers uit te nodigen wanneer er bij 5 ondernemers een offerte wordt opgevraagd.

Lokale ondernemers zijn ondernemingen die een hoofd-of nevenvestiging, volgens inschrijving in de Kamer van Koophandel, hebben binnen het grondgebied van de gemeente Wijchen. Regionale ondernemers zijn ondernemingen die een hoofd-of nevenvestiging, volgens inschrijving in de Kamer van Koophandel, hebben binnen de grondgebieden van de gemeenten van het Rijk van Nijmegen.

b. De Gemeente heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB).

De gemeente houdt echter bij haar inkoop de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. Dit kan de gemeente doen door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

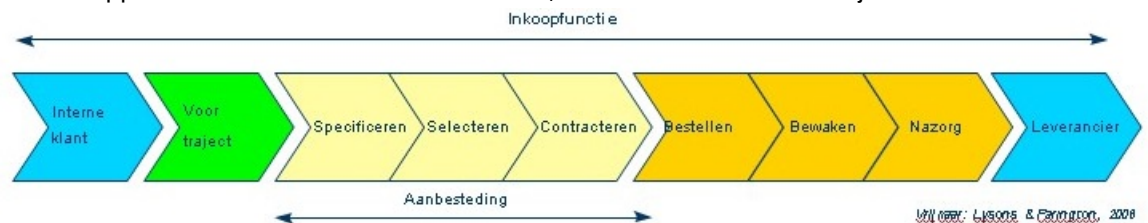
3.6 Afwijkingsbevoegdheid

Afwijkingen van dit Inkoop- en aanbestedingsbeleid zijn mogelijk en toegestaan op basis van een deugdelijk gemotiveerd besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente en voor zover een en ander op basis van de geldende wet- en regelgeving mogelijk is. Het college hoeft niet aan te tonen dat er sprake is van bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht.

4. Inkoopproces

4.1 Fasen van het inkoopproces

Het inkoopproces bestaat uit verschillende fasen, startend vanaf het voortraject.

stap	fase inkoopproces	toelichting
1	Voortraject	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen van inkoopbehoefte • Bepalen van het aanbod (bijv. product- en marktanalyse) • Raming en bepalen van het financiële budget • Keuze offerteaanvraag
2	Specificeren	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van eisen en wensen • Omschrijven van de opdracht • Opstellen offerteaanvraag
3	Selecteren	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuele voorselectie geïnteresseerde ondernemers • Bekendmaking opdracht via verzenden van de offerteaanvraag, de website of Tendered, Aanbestedingskalender • Offertes evalueren en procesverbaal opstellen • Nader onderhandelen (indien mogelijk op grond van de geldende wet- en regelgeving) • Voornemen tot gunning aan winnende ondernemer • Gunning aan winnende ondernemer
4	Contracteren	<ul style="list-style-type: none"> • Teken (raam) overeenkomst met (winnende) contractant • Registreren getekende overeenkomst • Informeren afgewezen ondernemers
5	Bestellen	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de opdracht • Eventueel met het doen van bestellingen

6	Bewaken	<ul style="list-style-type: none"> • Bewaken termijnen • Controleren nakoming afgesproken prestaties • Tijdige betaling facturen
7	Nazorg	<ul style="list-style-type: none"> • Beheren van de overeenkomst, bijvoorbeeld prijsindexeringen of looptijd • Evalueren overeenkomst met contractant

4.2 Verantwoordelijken

De inkoop en de aanbesteding vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de betreffende afdelingsmanager, die hierover zonodig in overleg treedt met de portefeuillehouder.

Voor de eerste drie fases van het inkoopproces (voortraject, specificeren en selecteren) geldt een "vierogen principe". Dat houdt het volgende in. Indien de waarde van een opdracht gelijk is aan of meer dan € 5.000,00 bedraagt, dan dienen minimaal twee medewerkers betrokken te zijn bij fases 1 t/m 3 van het inkoopproces.

Uitvoering kan plaatsvinden door multidisciplinaire ad hoc inkoopteams, samengesteld uit medewerkers van de desbetreffende afdelingen en waar nodig met externe expertise.

Medewerkers maken zo veel mogelijk gebruik van standaard documenten: modelovereenkomsten van de gemeente Wijchen en standaardbrieven. Indien in een concreet geval dat wenselijk is, kan van een standaard document worden afgeweken.

4.3 Bepalen van de inkoopprocedure

De gemeente zal bij de onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij een andere procedure in een concreet geval geschikt en proportioneel is. In dat laatste geval kan de gemeente ook kiezen voor die andere procedure nadat het college dat heeft besloten. De gemeente kan bijvoorbeeld voor een nationale aanbestedingsprocedure kiezen in plaats van een meervoudige onderhandse of andersom.

(Bedragen zijn exclusief BTW)

	Werken	Leveringen	Diensten	Sociale en andere diensten*
Enkelvoudig	Tot € 75.000 één of meer offerten	Tot € 30.000 één of meer offerten	Tot € 30.000 één of meer offerten	
Meervoudig	€ 75.000-€ 3.000.000 min. drie max. vijf offerten	€ 30.000- Europese drempel min. drie max. vijf offerten	€ 30.000-Europese drempel min drie max. vijf offerten	
Nationaal	€ 3.000.000-Europese drempel			
Europees	Vanaf Europese drempel	Vanaf Europese drempel	Vanaf Europese drempel	Vanaf Europese drempel*

* De gemeente beslist per geval welke procedure passend is voor opdrachten voor sociale en andere specifieke diensten met opdrachtwaarde tot de Europese drempel. De gemeente kan voor opdrachten voor sociale en andere specifieke diensten met een waarde boven de Europese drempel een Europese vereenvoudigde procedure voor sociale en andere specifieke diensten volgen.

burgemeester en wethouders

dr. G.W. Goedmakers

secretaris

mr. J.Th.C.M. Verheijen

burgemeester